

Polazeći od ciljeva i načela utvrđenih Statutom SDA i Programskom deklaracijom Sedmog Kongresa SDA, u nastojanju da politički dosljedno odgovorimo na aktualna pitanja ekonomske politike i politike razvoja, Sedmi Kongres SDA je 14. septembra 2019. godine, u Sarajevu, usvojio:

REZOLUCIJU

O OSNOVNIM CILJEVIMA EKONOMSKE POLITIKE I POLITIKE RAZVOJA

Uzimajući u obzir da je Bosna i Hercegovina u periodu 2015-2018. godine napravila iskorak u pogledu svih važnijih makroekonomskih parametara;

imajući u vidu da su u navedenom periodu uspješno implementirane mjere i ciljevi ekonomske politike utvrđene na 6. Kongresu SDA;

naglašavajući da su Bruto društveni proizvod, prosječna neto plata, broj zaposlenih, penzije, poreski prihodi, pokrivenost uvoza izvozom i drugi makroekonomski pokazatelji kontinuirano rasli, te da je u navedenom periodu istovremeno došlo do kontinuiranog smanjenja broja nezaposlenih u Bosni i Hercegovini, i smanjenja javne potrošnje;

naglašavajući da je došlo do značajnog povećanja BDP-a, neto prosječne plate, broja zaposlenih, penzija, industrijske proizvodnje, pokrivenosti uvoza izvozom;

ukazujući na činjenicu da je politika fiskalne održivosti i finansijske stabilnosti, koju provodimo u FBiH, po prvi put kako postoji FBiH, na kraju 2018. godine rezultirala akumuliranim suficitom, što znači da je posljednji konsolidirani izvještaj koji uključuje budžet FBiH, deset kantonalnih budžeta, 80 budžeta općina i šest budžeta vanbudžetskih fondova, evidentirao akumulirani suficit.

imajući u vidu da nam vanjski faktori ne idu u prilog uslijed usporavanja svjetske ekonomije (usporavanja privrede SR Njemačke, trgovinskih ratova između vodećih ekonomskih sila, nepoznanice vezane za BREXIT, najnižeg rasta ekonomije NR Kine u posljednjih nekoliko godina, te finansijskih problema nekolicine država članica EU);

naglašavajući važnost ubrzanog provođenja strukturalnih reformi, usmjerenih na podizanje stepena konkurentnosti privrede, kako bi se izbalansiralo pomenuto globalno usporavanje privrednog rasta;

uvažavajući potrebu da se nastavi sa aktivnostima na unapređenju poslovnog ambijenta i ubrzanju sveukupnog ekonomskog razvoja, u korist poboljšanja socio-ekonomskog ambijenta i životnog standarda građana Bosne i Hercegovine,

Stranka demokratske akcije će nastaviti kontinuitet svoje ekonomske politike, jer daje dobre rezultate, pri čemu treba napustiti one mjere i ciljeve koji su ostvareni, a postojećim mjerama i ciljevima pridružiti nove, kao odgovor na nove okolnosti i potrebe našeg društva.

Da bismo uspjeli u ovoj namjeri, neophodno je dizajnirati i u potpunosti implementirati koncept ekonomskog razvoja za period 2019-2022. godina.

Ključne mjere ekonomske politike za predstojeći period uključuju:

1. fiskalnu održivost i makroekonomsku stabilnost;
2. unapređenje poslovnog ambijenta;
3. smanjenje i nadzor javne potrošnje;
4. poresko rasterećenje rada;
5. smanjenje sive ekonomije i parafiskalnih nameta;
6. omogućavanje ravnopravnije raspodjele javnih prihoda;
7. razvoj sektora od posebnog značaja: energetika, transport, namjenska i drvna industrija, poljoprivreda, turizam, mikro i malo/srednje poduzetništvo;
8. izgradnju i proširenje aerodromskih kapaciteta;
9. unapređenje željezničke i putne infrastrukture;
10. efikasnije upravljanje državnim preduzećima; i
11. zaštitu okoliša.

Ciljevi navedenih mjera ekonomske politike uključuju:

1. rast zaposlenosti za oko 10.000 radnih mjesta godišnje;
2. rast realnog BDP-a od oko 3,5-4% na godišnjem nivou;
3. smanjenje javne potrošnje na 33% BDP-a i preusmjeravanje, što većeg dijela, u kapitalne investicije;
4. značajnije smanjenje poreskog opterećenja rada (obaveza na platu) i to na oko 45-49% na neto platu;
5. indeks rasta industrijske proizvodnje od minimalno 1,5% na godišnjem nivou;
6. povećanje fiskalne discipline, odnosno bolja naplata javnih prihoda od 5% na godišnjem nivou

Jedan od osnovnih ciljeva ekonomske politike svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini i dalje ostaje unapređenje jedinstvenog ekonomskog prostora, što se može postići visokim stepenom harmonizacije zakonskih rješenja između svih nivoa vlasti.

I

(FISKALNA ODRŽIVOST I MAKROEKONOMSKA STABILNOST)

S obzirom na limitirane instrumente monetarne politike, koji bi mogli dati značajniji zamah poslovnom ciklusu, ali i na uspješnost i svrsishodnost aranžmana Valutnog odbora, SDA ostaje privržena ovom načinu vođenja monetarne politike, koji nam između ostalog, osigurava i održava stabilnost valute. U nekom narednom periodu trebali bi se razmotriti modaliteti nekog manje «rigidnog» vida monetarne politike, sa više autonomije, no u srednjoročnom periodu, u potpunosti, ostajemo privrženi aranžmanu Valutnog odbora.

Što se segmenta fiskalne politike tiče, SDA nastavlja podržavati restriktivnu fiskalnu politiku s ciljem održavanja fiskalne stabilnosti, dok se snažno zalaže za značajnije poresko rasterećenje rada, imajući u vidu stabilnost budžetskih i vanbudžetskih fondova.

Ova mjera ekonomske politike također će uključivati:

- reformu i jačanje Uprave za indirektno oporezivanje BiH (revizija naplate i raspodjele prihoda od indirektnih poreza);
- jačanje uloge Fiskalnog vijeća BiH;
- nastavak jačanja i materijalno-tehničkog osposobljavanja poreznih uprava;
- smanjenje neformalnog sektora ekonomije;
- poresku reformu (proširenje poreske osnove, značajnije smanjenje stope doprinosa, vraćanje dijela prihoda privredi).

SDA će nastaviti aktivnosti na jačanju Agencije za osiguranje depozita BiH, ali i donošenje državnog zakona o garancijskom fondu.

II

(UNAPREĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA)

Unapređenje poslovnog ambijenta uključivat će:

- smanjenje neformalnog sektora ekonomije;
- donošenja seta zakonskih rješenja za unapređenje poslovnog ambijenta (uspostava «jednošalterskog» sistema registracije privrednih subjekata);
- unapređenje rada privrednih odjela općinskih sudova, kroz kategorizaciju predmeta i materijalno-tehničko osposobljavanje;
- smanjenje poreskog «klina» na rad;
- reformu zemljišne administracije; kao i
- digitalizaciju i informatizaciju svih upravnih procesa u organima uprave i javnim servisima.

SDA će se zalagati za harmonizaciju prostorno-planskih dokumenata na svim nivoima, kao i za aktivaciju dodatnih resursa.

III

(SMANJENJE I NADZOR JAVNE POTROŠNJE)

Smanjenje i nadzor javne potrošnje uključivat će:

- reformu javnog sektora, uključujući reformu javne uprave, školstva (uvođenje dualnog sistema obrazovanja) i zdravstva (uvođenje trezorskog sistema poslovanja); i
- preusmjeravanje što većeg dijela javne potrošnje prema kapitalnim investicijama.

IV

(PORESKO RASTEREĆENJE RADA)

Ova mjera predstavlja «srce» reforme poslovnog ambijenta, jer je isključivo usmjerena na povećanje stepena konkurentnosti privrede. Smanjenje poreskog opterećenja na rad će dovesti do rasta realnih plata, tražnje, ponude, odnosno do pokretanja i ubrzavanja kompletnog poslovnog ciklusa, a što će za rezultat imati rast BDP-a, broja zaposlenih, potrošnje, penzija, ostalih vrsta prihoda (indirektni i direktni porezi) i drugih makroekonomskih parametara.

Ova mjera uključuje:

- donošenje zakona o doprinosima i dohotku u FBiH;
- proširenje poreske osnove uz značajno smanjenje zbirne stope doprinosa;
- pojednostavljenje procedura obračuna plata i uplate obaveza; i
- fazno smanjenje poreskih obaveza na rad (kako budu rasli prihodi, za minimum 50% će se smanjivati i stopa doprinosa).

SDA će raditi na inoviranju programa zapošljavanja sa novim metodologijama.

V

(SMANJENJE SIVE EKONOMIJE I PARAFISKALNIH NAMETA)

Smanjenje sive ekonomije i parafiskalnih namjeta će uključivati:

- usvajanje i implementaciju kredibilnih planova za borbu protiv sive ekonomije;
- jačanje kapaciteta poreznih uprava;
- kontrolu svih segmenata poslovanja (u prvoj fazi stimulacija uvlačenja u sistem, a u drugoj fazi upotreba represivnih mjera);
- kontinuirano inoviranje registra parafiskalnih nameta; i

- ograničavanje nivoa parafiskalnih nameta (uspostavljanje gornje granice).

VI

(OMOGUĆAVANJE RAVNOPRAVNIJE RASPODJELE JAVNIH PRIHODA)

Ova mjera uključuje reviziju, nadzor i reformu rada Uprave za indirektno oporezivanje, koja za cilj ima postepeni prelazak sa sistema prijavljenog na sistem uplaćenog PDV-a. U vremenskom međuintervalu, SDA će nastaviti ustrajavati na dobivanju podataka o svim uplaćenim i raspodijeljenim prihodima od indirektnih poreza, kako bi se spriječile nepravilnosti.

Također, SDA će se zalagati za izmjene zakona, koje će omogućiti da su u Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje pravo veta predstavnici svih konstitutivnih naroda. Moguće rješenje je da Upravni odbor UIO-a po sastavu bude sličan Fiskalnom vijeću BiH.

Nastavit će se aktivnosti na donošenju novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, koji će osigurati ravnopravnu raspodjelu prihoda i to prema uplati, bez korištenja koeficijenata (rashodovnih pondera), koji vještački uvećavaju iznose prihoda. SDA će insistirati da se u prelaznom periodu osigura direktan transfer iz budžeta za finansijski neodržive kantone.

VII

(RAZVOJ SEKTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA: ENERGETIKA, TRANSPORT, INFORMACIONE TEHNOLOGIJE, NAMJENSKA I DRVNA INDUSTRIJA, POLJOPRIVREDA, TURIZAM, MIKRO I MALO/SREDNJE PODUZETNIŠTVO)

Ova mjera ekonomske politike uključuje:

- nastavak ulaganja u sektore u kojima BiH ima komparativnu prednost, a to se posebno odnosi na sektor energetike (obnovljivi izvori);
- nastavak razvoja namjenske industrije;
- harmonizaciju poticajnih mjera u privredi na svim nivoima;
- razvoj drvno-prerađivačke industrije (kroz osiguranje drvne mase domaćim proizvođačima);
- nastavak razvoja sektora poljoprivrede kroz subvencije i alternativne izvore finansiranja s ciljem podizanja proizvodnih kapaciteta i stepena obrade;
- ulaganje u razvoj turizma;
- nastavak ulaganja u razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva; i
- korištenje dodatnih modaliteta za ulaganje u razvoj (koncesije, javno-privatno partnerstvo).

SDA će se zalagati za izradu, usvajanje i implementaciju svih općih i sektorskih strategija na svim nivoima.

VIII

(IZGRADNJA I PROŠIRENJE AERODROMSKIH KAPACITETA)

Ova mjera uključuje nastavak proširenja aerodromskih kapaciteta u Tuzli, Mostaru, Sarajevu, te izgradnju aerodroma u Bihaću, kroz korištenje postojeće subvencije, ali i alternativnih izvora finansiranja, kao što su javno-privatno partnerstvo i koncesije.

IX

(UNAPREĐENJE I IZGRADNJA ŽELJEZNIČKE I PUTNE INFRASTRUKTURE)

Unapređenje i izgradnja željezničke i putne infrastrukture uključuje:

- modernizaciju (daljinsko upravljanje) na prugama u FBiH;
- rekonstrukciju/ubrzanje pruge Sarajevo – Doboj;
- izgradnju željezničke pruge Vareš – Banovići sa elektrifikacijom u Tuzlanskom kantonu; te
- izgradnju autoputa Sarajevo – Beograd.

Ova mjera također uključuje brzu mobilizaciju i implementaciju već osiguranih finansijskih sredstava za izgradnju 100 km koridora Vc i brzih cesta, ali i modernizaciju ostalih cesta. Izgradnja putne infrastrukture ima najveći multiplikatorski efekat na ekonomski rast, ali indirektno koristi, kojima će rezultirati izgradnja i modernizacija puteva, imati će nesagledive pozitivne efekte na kompletan društveno-ekonomski život građana BiH.

X

(EFIKASNIJE UPRAVLJANJE DRŽAVNIM PREDUZEĆIMA)

Ova mjera uključuje donošenje Uredbe o načinu upravljanja privrednim društvima sa većinskim državnim vlasništvom, a u skladu je sa najsavremenijim principima korporativnog upravljanja.

XI

ZAŠTITA OKOLIŠA

Mjera na zaštiti okoliša uključuje:

- povećanje stepena iskorištenosti obnovljivih izvora energije;
- izgradnju novih, savremenih termoenergetskih blokova;
- odsumporavanje postojećih termoenergetskih blokova; i
- tretman svih vrsta otpada.

***

Ključni sektori naše privrede su energetika, transport, informacione tehnologije, namjenska i drvna industrija, poljoprivreda, turizam, mikro, malo i srednje poduzetništvo.

U oblasti energetike, naš cilj ostaje energetski pouzdana, održiva i nezavisna Bosna i Hercegovina, koja uključuje izgradnju novih, savremenih termoenergetskih kapaciteta, modernizaciju postojećih, ali i značajnija ulaganja u održive izvore energije.

U oblasti poljoprivrede naš cilj ostaje stabilna, održiva i moderna poljoprivreda, koja osigurava dovoljno kvalitetnih proizvoda za domaće potrebe i izvoz, ali isto tako i iznalaženje različitih modaliteta finansiranja razvoja datog sektora, usmjerenih na povećanje proizvodnih kapaciteta uz uvećan stepen finalne obrade. Ove aktivnosti bi trebale osigurati dodatni dohodak za poljoprivrednike, ali i perspektivu za revitalizaciju demografske slike ruralnih područja. U sektoru šumarstva također nastavljamo aktivnosti, koje će zaštititi šumski fond, ali i osigurati dovoljno drvene mase za viši stepen obrade.

Kontinuirano ćemo raditi na izgradnji i modernizaciji putne i energetske infrastrukture.

Aktivirat ćemo alternativne modalitete finansiranja da bismo ubrzali razvoj kompletne privrede, sa posebnim fokusom na one industrijske grane u kojima imamo komparativnu prednost.

Prioritet cjelokupnog ekonomsko-privrednog koncepta predstavljaju mjere usmjerene na: ubrzan ekonomski rast i zapošljavanje, unapređenje poslovnog ambijenta za privlačenje stranih i domaćih investicija, smanjenje poreskog opterećenja rada, izgradnju putne i energetske infrastrukture, te razvoj svih ostalih sektora privrede sa potencijalom za samoodrživost.

Sve strategije, razvojni planovi i drugi dokumenti trebaju biti usmjereni na ravnomjeran regionalni razvoj cijele Bosne i Hercegovine.